WPROWADZENIE DO KDD I DATA MINING

2/20/2008

Wykład 1

Nguyen Hung Son

Plan wykładu

- Motywacja: Dlaczego data mining?
- Definicje i przykłady zastosowań
- Cele i zagadnienia w data mining
- Przegląd metod w data mining
- Data mining jako proces w projektach KDD

Motywacja: wielkie bazy danych

- Problem eksplozji danych
  - Narzędzia zbierania danych+rozwój systemów bazodanowych
    →
    gwałtowny wzrost ilości danych zgromadzonych w bazach danych, hurtowniach danych i magazynach danych
  - Np.:
    - N = 10^9 rekordów w danych astronomicznych,
    - d = 10^2 ~ 10^3 atrybutów w systemach diagnozy medycznej

Motywacje

- „Jesteśmy zatopieni w morzu danych, podczas gdy pragniemy wiedzę”
- PROBLEM: jak wydobyć użyteczne informacje/wiedzy z dużego zbioru danych?
- Rozwiązanie: hurtownia danych + data mining
  - Zbieranie danych (w czasie rzeczywistym)
  - Odkrywanie interesesującej wiedzy (reguł, regularności, wzorców, modeli ...) z dużych zbiorów danych

Ewolucja w technologii baz danych

- W latach 60-tych:
  - Kolekcja danych, tworzenia baz danych, IMS oraz sieciowe DBMS
- W latach 70-tych:
  - Relacyjny model danych, implementacja relacyjnych DBMS
- W latach 80-tych:
  - RDBMS, zaawansowane modele danych (extended-relational, OO, deductive, ...) oraz aplikacyjno-zorientowane DBMS
- Od 90-tych —obecnie:
  - Data mining, hurtownia danych, multimedialne bazy danych oraz „Web databases”

(c.d)

DBMS History

- Late 60's: network (CODASYL) & hierarchical (IMS) DBMS.
  Low-level ``record-at-a-time'' DML, i.e. physical data structures reflected in DML (no data independence)
- 1970: Codd's paper. The most influential paper in DB research.
  Set-at-a-time DML. Data independence. Allows for schema and physical storage structures to change under the covers". Truly important theory, led to "paradigm shift" in thinking and in practice.
  Papadimitriou: "as clear a paradigm shift as we can hope to find in computer science".
  Turing award

DBMS History

- early-to-mid-70's
  - raging debate between the two camps.
  - "great debate" in 1975
- mid 70's
  - 2 full-function (sort of) prototypes
    - Ingres
    - System R
  - Ancestors of essentially all today's commercial systems

DBMS History

- early 80's
  - commercialization of relational systems
- mid 80's
  - SQL becomes “intergalactic standard”.
    DB2 becomes IBM's flagship product.
    IMS ``sunseted''

DBMS History

- Today: network & hierarchical essentially dead (though commonly in use!)
  - relational is mainstream, not even sexy
  - SQL (& perhaps RDBMS) too flawed to last in current form.
    semantically flawed in various ways (Date, 1985).
    in an effort to fix it up, standards committees are making a mess
    - design by committee leads to kitchen sink
    - standards body as designers, rather than codifiers
    - leads to wasting time (Sybase) or irrelevance of standard (Informix & IBM shipping SQL3 before standardized)

    various players in research, industry and both scrambling to standardize the "next thing"

Zastosowanie Data Mining

- Analiza danych i wspomaganie decyzji
  - Analiza i zarządzanie rynkiem
    - marketing, zarządzanie relacjami z klientem, analiza koszyku w transakcjach, segmentacja rynku, ...
  - Analiza i zarządzanie ryzykiem
    - Przewidywanie, zatrzymywanie klientów, kontrola jakości, analiza konkrencji, ulepszenie ubezpieczenie
  - Detekcja oszustw
- Inne zastosowania
  - Text mining (grupa dyskucyjna, poczta, dokumenty) i analiza danych sieciowych (Web mining).
  - Inteligentny system wyszukiwania informacji

Analiza i zarządzanie rynkiem

- Źródło danych do analizy?
  - Tranzakcje z kart kredytowych, karty stałego klienta, kupony rabatowe, skargi klientów, dane demograficzne
- Docelowe marketing
  - Znaleźć grupy (modele) klientów, którzy chrakteryzują się podobnymi cechami: interest, dochód, sposób spędzania wolnego czasu, ...
- Określenie wzorce czasowe dotyczące zakupu klientów:
  - Np. Propozycja łączenie kont dla małżeńtw itp.
- Krzyżowa analiza rynku
  - Asocjacja (korelacja) między przedażami produktów
  - Predykcja w oparciu o asocjacyjnej informacji

Analiza i zarządzanie rynkiem(2)

- Profil klienta
  - Klienci jakiego typu będzie kupił dany produkt (clustering lub klasyfikacja)
- Identyfikacja potrzeb klientów
  - Identyfikowanie produktów dla różnych klientów
  - Szukanie czynników, które są atrakcyjne dla nowych klientów
- Informacje podsumujące

Detekcja oszustw i zarządzanie

- Zastosowanie
  - Szeroko używane w systemach ubezpieczeń zdrowotnych i emerytalnych, w serwisach kart kredytowych, telekomunikacji, ...
- Metody
  - Wykorzystanie danych historycznych do modelowania schematów zachowań oszukańczych, data mining pomaga w wykrywaniu grup podobnych zachowań
- Przykłady:
  - Ubezpieczenie samochodowe: detekcja grup ludzi, którzy wyłudzą piedzqdze z ubezpieczenia
  - Pranie pieniędzy: detekcja podejrzanych transakcji pieniędzy (US Treasury's Financial Crimes Enforcement Network)
  - Ubezpieczenie medyczne: detekcja „profesjonalnych" pacjentów i okręgu doktorów z nimi pracujących, następnie rozszerzyć okrąg podejrzanych pacjentów

Detekcja oszustw i zarządzanie (c.d.)

- Detekcja niewłaściwych leczeń medycznych
  - Australian Health Insurance Commission wykrył nieprawidłowość w procedurze leczenia (oszczędność 1m AUD rocznie).
- Detekcja oszustw telefonicznych
  - Model rozmów telefonicznych: numer rozmówcy, czas trwania, godzina i dzień tygodnia rozmowy. Analizuje się wzorce, które wykraczają poza normą.
  - British Telecom wykrył dyskretne grupy rozmówców, którzy często ze sobą rozmawiają (przez tel. komórkowe) i złamał wielomilionowe oszustwa.
- Emerytura
  - Analitycy oszacują, że 38% składek emerytalnych kurczy się przez nieuczciwych pracowników.

Inne zastosowania

- Sport
  - IBM Advanced Scout analizował statystyki z meczów ligi NBA (bloki, asysty, faule) aby zwiększyć poziom gry drużyn New York Knicks oraz Miami Heat
- Astronomia
  - JPL i Palomar Observatory wykryły 22 kwasary za pomocą data mining
- Internet Web Surf-Aid
  - IBM Surf-Aid stosuje algorytmy data mining do analizy logów dostępu do zasobów na stronach komercyjnych do odkrywania preferencji klientów i ich zachowań.
  - Analizuje się efektywność marketing internetowego i ulepsza organizację tych Web site komercyjnych.

Co to jest data mining

- Data mining = the iterative and interactive process of discovering non-trivial, implicit, previously unknown and potentially useful (interesting) information or patterns from data in large databases

Co to jest data mining(c.d.)

- Alternatywne nazwy:
  - Czy „data mining” jest właściwą nazwą?
  - *Knowledge discovery(mining) in databases (KDD), knowledge extraction, data/pattern analysis, data archeology, data dredging, information harvesting, business intelligence, etc.*
- Co nie jest data mining?
  - Inteligentne przetwarzanie zapytań
  - Systemy experskie,
  - experymentalne (małe) programy z ML lub statystyki

Wzorce = regularność w danych

DATA MINING:

the iterative and interactive process of discovering:

- non-trivial,
- implicit,
- previously unknown and
- potentially useful

information or patterns

from data in

LARGE databases

WZORCE MUSZĄ BYĆ INTERESUJĄCE

dla pewnej grupy osób:

- Niebanalne:
- Zrozumiałe - np. muszą być proste
- Oryginalne (nowe, zaskakujące)
- Użyteczne: pasują do nowych danych (z zadowalającym stopniem pewności): miara pewności = ?

Asocjacja i charakterystyki

- Przykład reguły asocjacyjnej:
  - *klienci, którzy kupują piwo, często też kupują orzeszki*
- Przykład odkrywania charakterystyk: opis pacjentów chorujących na anginę
  - *pacjenci chorujący na anginę cechują się temperaturą ciała większą niż 37.5 C, bólem gardła, osłabieniem organizmu*

Przykład zależności w bazach danych

wiek kierowcy	lat prawo jazdy	kolor pojazdu	poj. silnika	moc	razem szkody
42	24	biały	1610	100	0
19	1	czerwony	650	24	2500
28	4	czerwony	1100	40	0
41	20	czarny	1800	130	0
21	3	czerwony	650	24	1300
20	1	niebieski	650	24	0

- kierowcy, którzy jeżdżą czerwonymi samochodami o pojemności 650 ccm, powodują wypadki drogowe
- kierowcy w wieku powyżej 40 lat jeżdżą samochodami o pojemności większej niż 1600 ccm
- kierowcy, którzy posiadają prawo jazdy dłużej niż 3 lata, nie powodują wypadków

Przykład zależności (c.d.)

transakcja	produkt	dzień	cena
1	pizza	sobota	48,40
1	mleko	sobota	2,80
1	chleb	sobota	1,50
2	piwo	wtorek	16,20
2	orzeszki	wtorek	8,50
3	chleb	sobota	1,50
3	orzeszki	sobota	25,50
3	piwo	sobota	32,40

- *piwo i orzeszki są zawsze kupowane wspólnie*
- *chleb uczestniczy w transakcjach na kwotę większą niż 50 złotych*

Dane transakcyjne

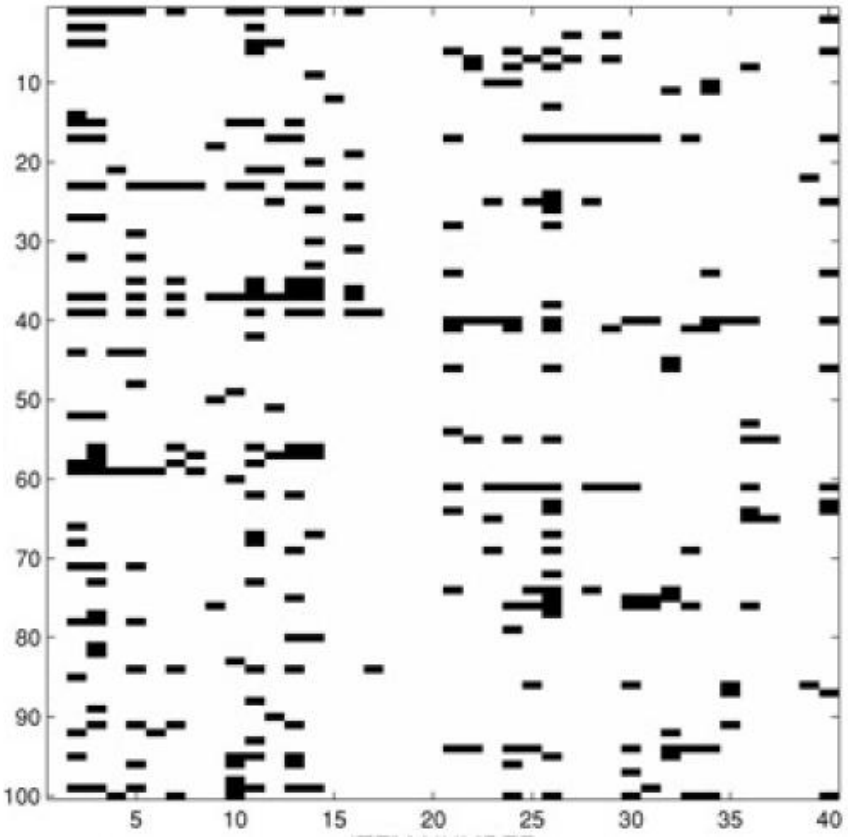

- Itemsets
- Transakcja
- Frequent itemsets

Nie wszystkie wzorce są interesujące!

- Miara „*atrakcyjności*”: Wzorzec jest interesujący jeśli:
  - Jest zrozumiały (wyrażalny w języku naturalnym)
  - Prawdziwy na nowych danych (do pewnego stopia)
  - Potencjalnie użyteczny
  - Oryginalny lub potwierdza pewne hipotezy, które użytkownik chciałby sprawdzić
- Obiektywne i subiektywne miary:
  - Obiektywność: oparta o statystyki i struktury wzorców, e.g., wsparcie, zaufanie, ...
  - Subiektywność: oparta o wiarę użytkownika w dane, e.g., nieoczekiwalność, nowość, czynność, itp.

Problem szukania wzorców?

- Szukanie wszystkich wzorców: złożoność obliczeniowa
  - Np. Asocjacja, klasyfikacja, clustering
- Szukanie tylko interesujących wzorców: problem optymalizacji.
  - Różne metody:
    - Szukanie wszystkich wzorców + filtracja.
    - Optymalizacyjny algorytm (lub heurystyka)

Data Mining: Główny proces w KDD

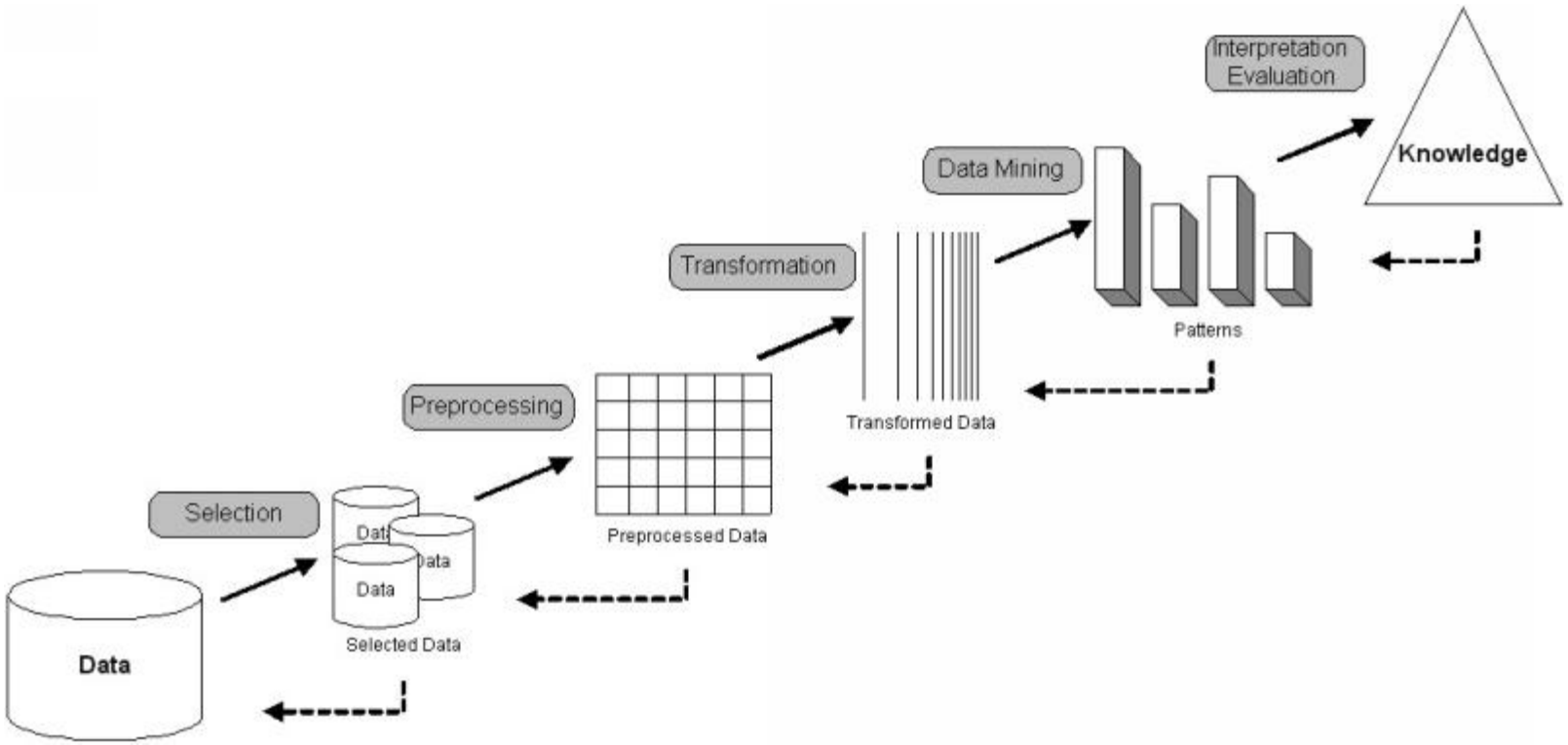

Kroki w KDD

- Zrozumienie problemu z danej dziedziny:
  - Wiedzy i główne cele zbadanej dziedziny
- Utworzenie docelową kolekcję danych: (selekcja danych)
- Czyszczenie i wstępne przetwarzanie danych: (czasem stanowi ponad 60% wysiłku!)
- Redukcja i transformacja danych:
  - Znaleźć użyteczne atrybuty, redukcja wymiarów, inna reprezentacja
- Wybór odpowiednich narzędzi data mining
  - klasyfikacja, regrecja, asocjacja, klastrowanie, ...
- Wybór algorytmów
- **Data mining**: szukanie wzorców, modeli.
- Ocena wzorców i prezentacja wyników:
  - Wizualizacja, transformacja, usuwanie zbędnych wzorców ...
- Zastosowanie odkrywanej wiedzy

Cele w Data Mining

- **Przewidywanie (Prediction)**: To foresee the possible future situation on the basis of previous events.
  Given sales recordings from previous years can we predict what amount of goods we need to have in stock for the forthcoming season?
- **Opisywanie (Description)**: What is the reason that some events occur?
  What are the reasons for the cars of one producer to sell better that equal products of other producers?
- **(Weryfikacji hipotez) Verification**: We think that some relationship between entities occur.
  Can we check if (and how) the thread of cancer is related to environmental conditions?
- **(Wykrywanie wyjątków) Exception detection**: There may be situations (records) in our databases that correspond to something unusual.
  Is it possible to identify credit card transactions that are in fact frauds?

Klasyfikacja systemów Data Mining

- Ze względu na funkcjowalność
  - Opisowe data mining
  - Predykcyjne data mining
  - …
- Inne klasyfikacje:
  - Typ bazy danych do analizy
  - Typ wiedzy do odkrywania
  - Typ używanych metod i technik
  - Typ dziedzin zastosowań

Funkcjonalności Data Mining

- Opis pojęć: charakteryzacja i dyskryminacja
- Asocjacja: korelacja i przyczynowość
- Klasyfikacja i predykcja
- Clustering (analiza skupień)
- Analiza wyjątków
- Analiza trend i ewolucji
  - Regrecja, analiza sekwencji i okresowości ...
- Inne metody analizy statystycznej

Klasyfikacja systemów Data mining z różnych punktów widzenia

- **Databases to be mined**
  - Relacyjne bazy danych
  - Hurtownia danych
  - Bazy danych transakcyjnych
  - Zaawansowane DB i magazyny informacji:
    - „Object-oriented" i „object-relational" DBMS
    - Spatial DBMS
    - Szeregi czasowe i temporalne dane
    - Multimedialne i tekstowe bazy danych
    - WWW
- **Knowledge to be mined**
  - Characterization, discrimination, association, classification, clustering, trend, deviation and outlier analysis, etc.
  - Multiple/integrated functions and mining at multiple levels
- **Techniques utilized**
  - Database-oriented, data warehouse (OLAP), machine learning, statistics, visualization, neural network, etc.
- **Applications adapted**
  - Retail, telecommunication, banking, fraud analysis, DNA mining, stock market analysis, Web mining, Weblog analysis, etc.

Major Issues in Data Mining (1)

- Mining methodology and user interaction
  - Mining different kinds of knowledge in databases
  - Interactive mining of knowledge at multiple levels of abstraction
  - Incorporation of background knowledge
  - Data mining query languages and ad-hoc data mining
  - Expression and visualization of data mining results
  - Handling noise and incomplete data
  - Pattern evaluation: the interestingness problem
- Performance and scalability
  - Efficiency and scalability of data mining algorithms
  - Parallel, distributed and incremental mining methods

Major Issues in Data Mining (2)

- Issues relating to the diversity of data types
  - Handling relational and complex types of data
  - Mining information from heterogeneous databases and global information systems (WWW)
- Issues related to applications and social impacts
  - Application of discovered knowledge
    - Domain-specific data mining tools
    - Intelligent query answering
    - Process control and decision making
  - Integration of the discovered knowledge with existing knowledge: A knowledge fusion problem
  - Protection of data security, integrity, and privacy

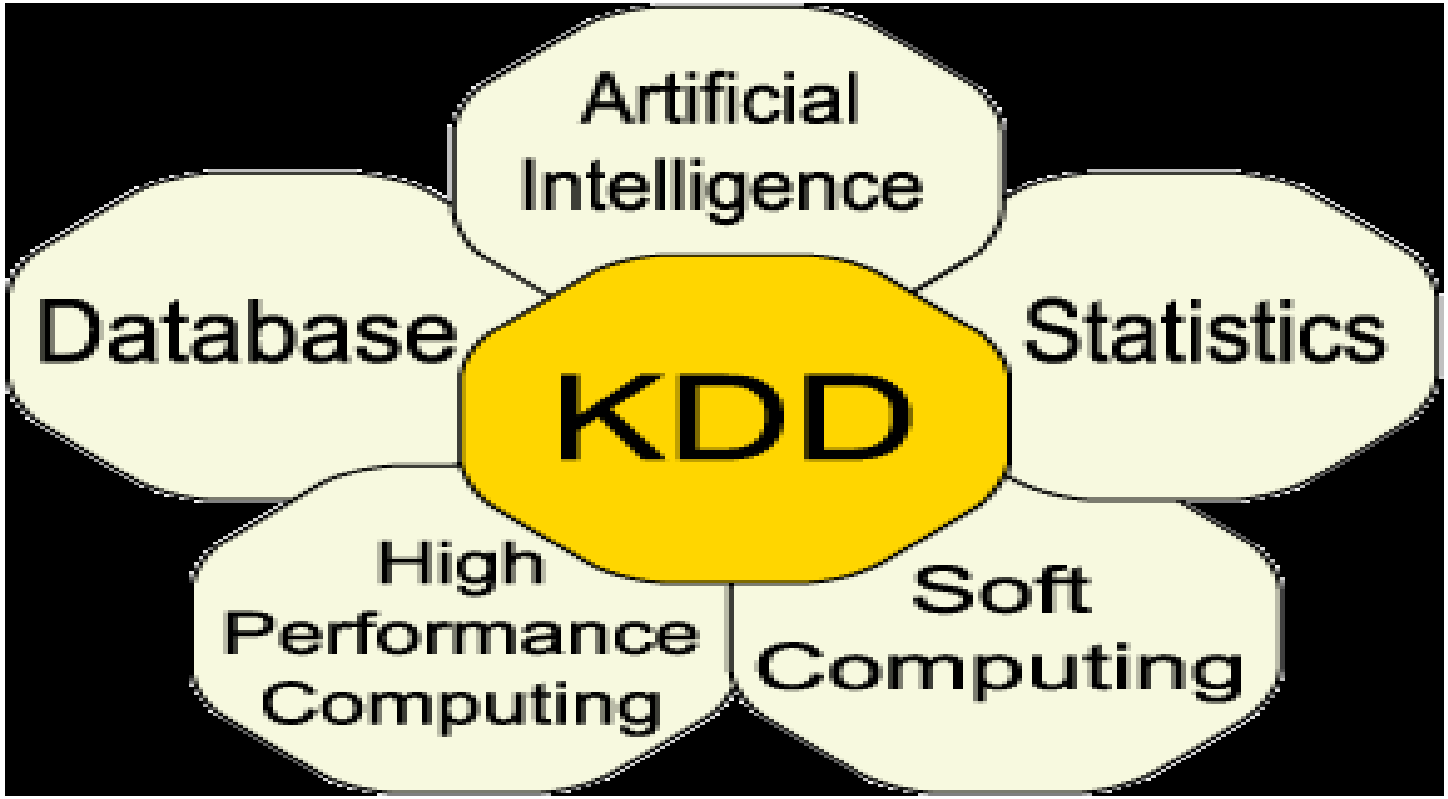
Artificial Intelligence
Database
KDD
Statistics
High Performance Computing
Soft Computing

Data Mining i Business Intelligence

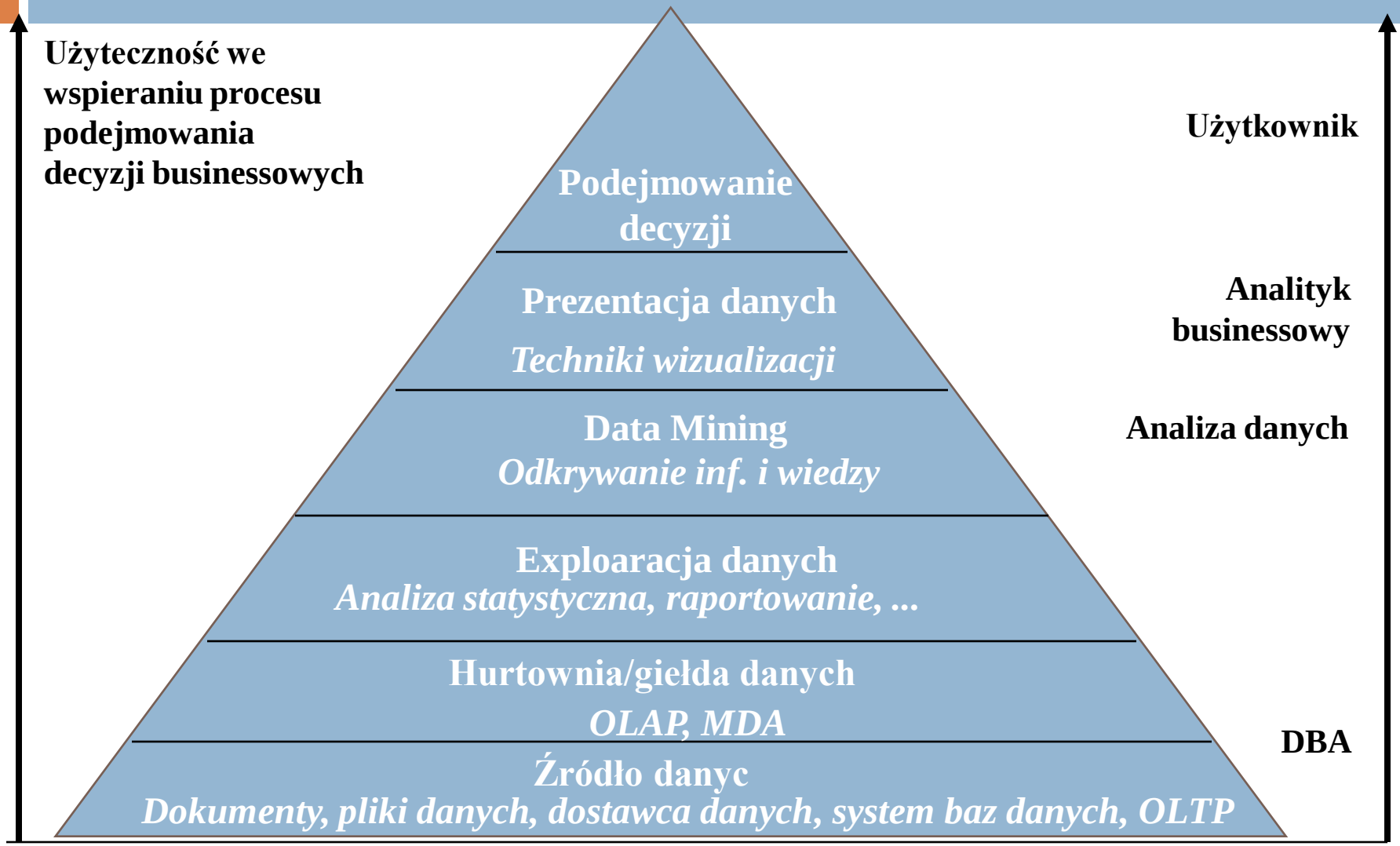

Architektura typowych systemów Data Mining

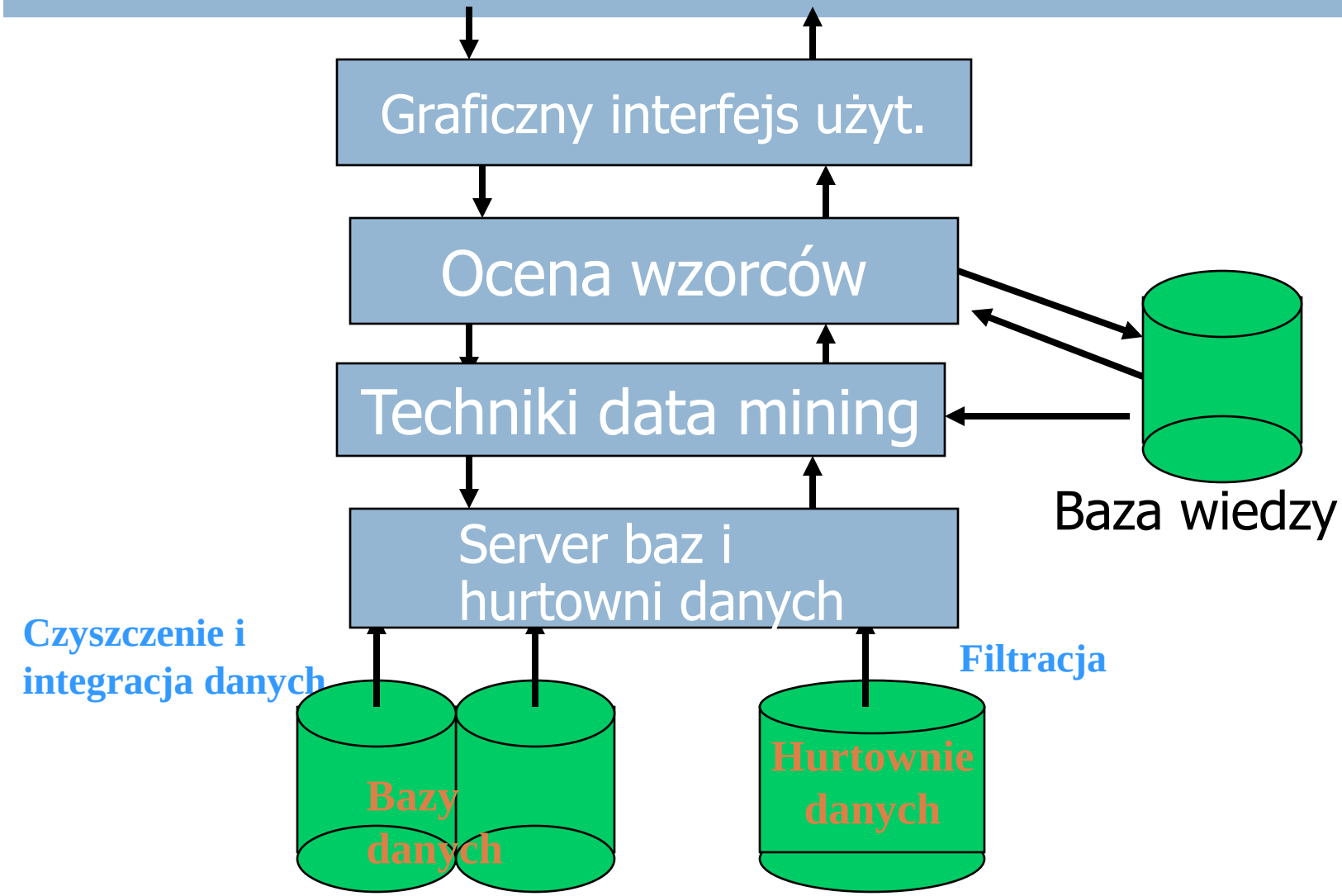

Data Mining: połączenie wielu dyscyplin

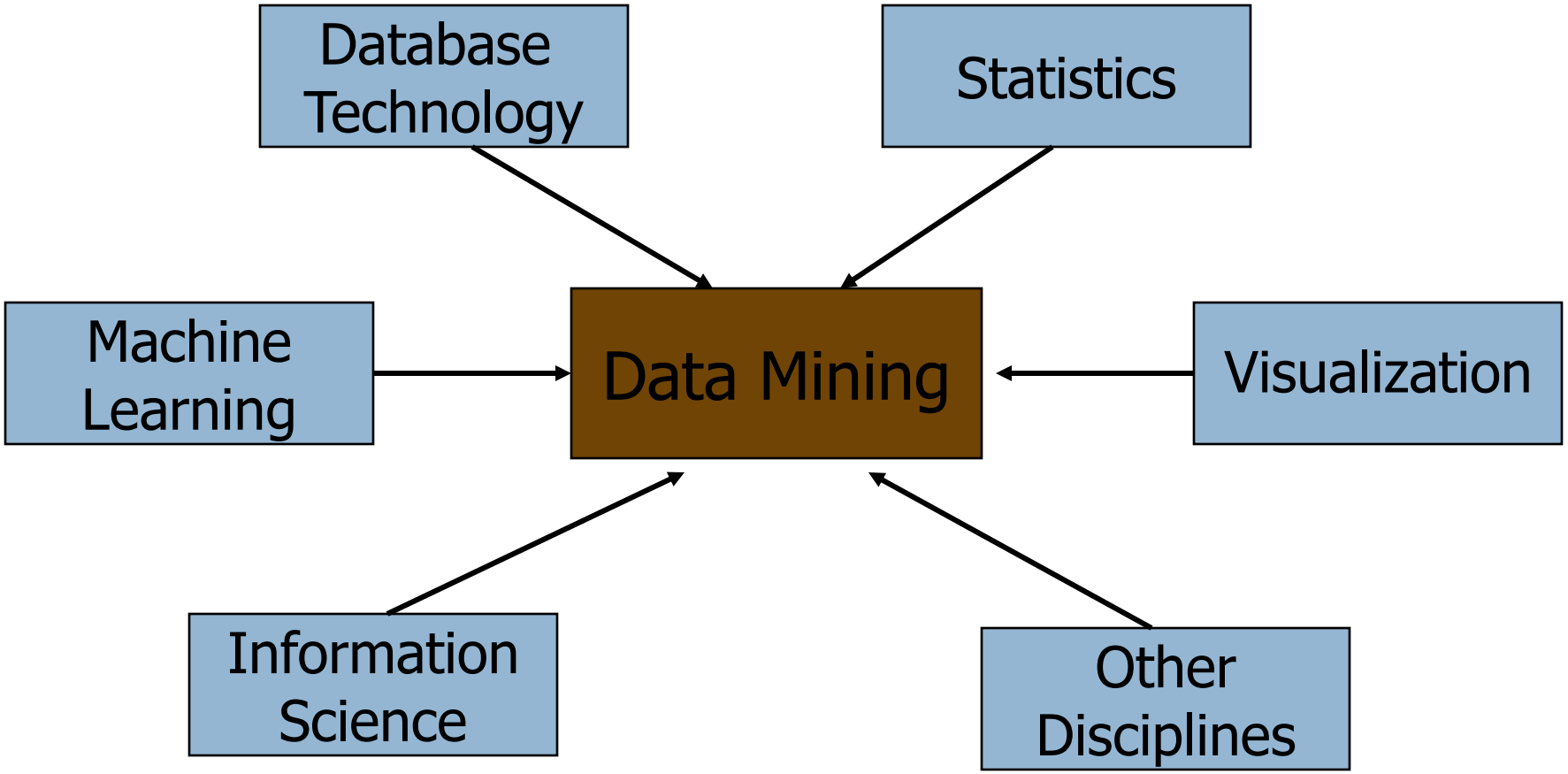

Podstawowe zagadnienia w Data Mining

- Klasyfikacja
- Regresja
- Grupowania (clustering)
- Odkrywanie asocjacji
- Odkrywanie sekwencji
- Odkrywanie charakterystyk
- Wykrywanie zmian i odchyleń

Klasyfikacja metod data mining

- Względem ich funkcjonalności:
  - Opisowe metody data mining
  - Predykcyjne metody data mining
- Różne perspektywy → różne klasyfikacje
  - Rodzaje baz danych
  - Rodzaje wiedzy do odkrycia
  - Rodzaje technik użytych
  - Rodzaje zastosowań

Składniki algorytmu Data Mining

- Metoda reprezentacji wiedzy
- Kryteria oceniania wydobywanej wiedzy
- Strategia przeszukiwania

Reprezentacja wiedzy

- Język (logiczny) użyty do opisywania wydobywanych wzorców
- Eksploracja danych najczęściej wykorzystuje:
  - reguły logiczne
  - drzewa decyzyjne
  - sieci neuronowe (!)

Metody przeszukiwania

- przeszukiwanie parametrów
- przeszukiwanie modelu

- Trzeba poszukać parametrów lub modeli (z pewnej wybranej rodziny) takich, że maksymalizują kryteria optymalizacyjne

Popularne metody w Data Mining

- Drzewa decyzyjne, reguły decyzyjne
- Reguły asocjacyjne
- Modele nieliniowe (np. sieci neuronowe)
- Metody oparte o przykładach (CBR, nearest neighbor - wymagają definicji odległości
- Modele probabilistycznej zależności (sieci Bayesowskie) - użycie struktury grafu

Przykład: zbiór danych

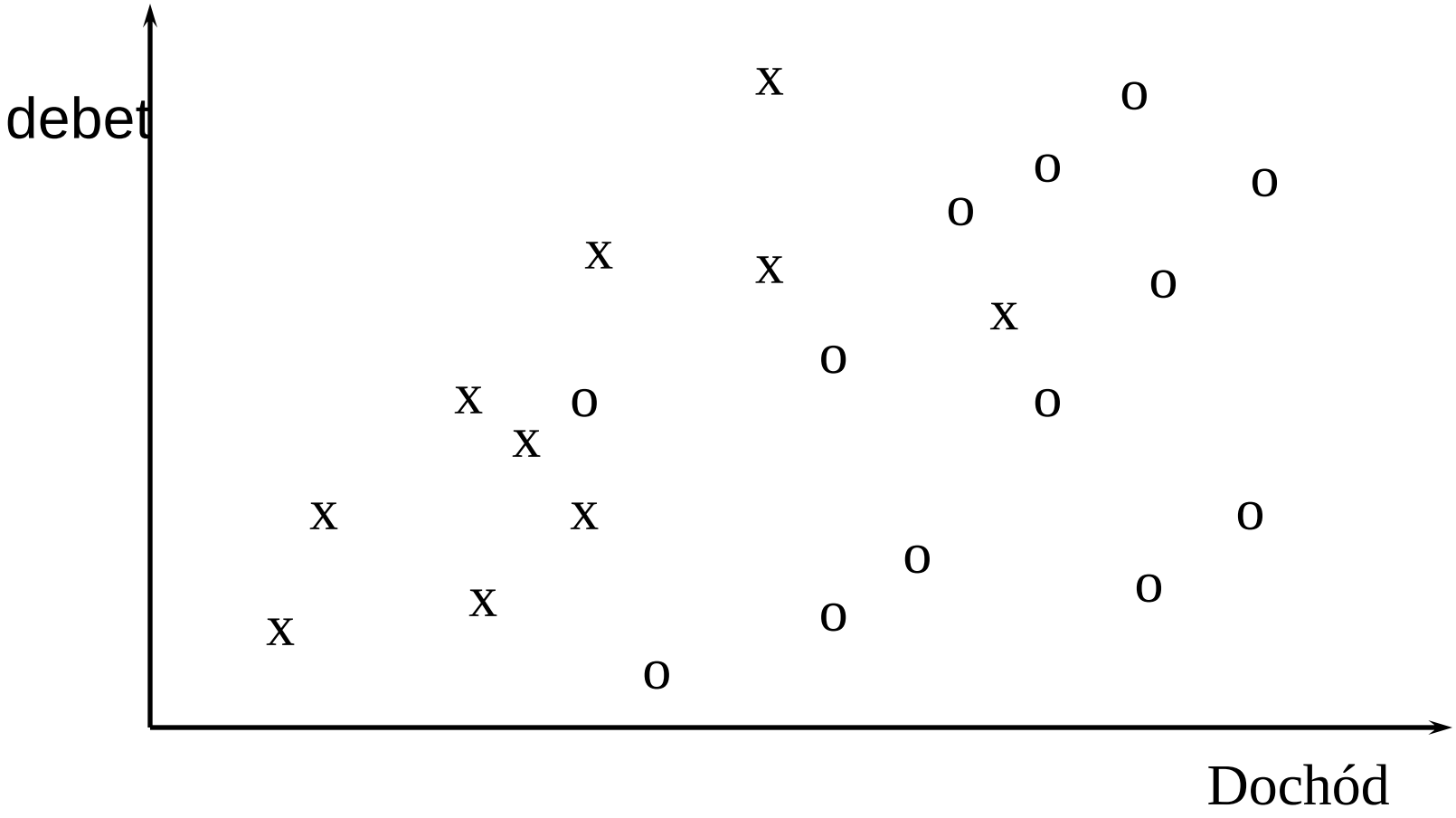

Liniowa klasyfikacja

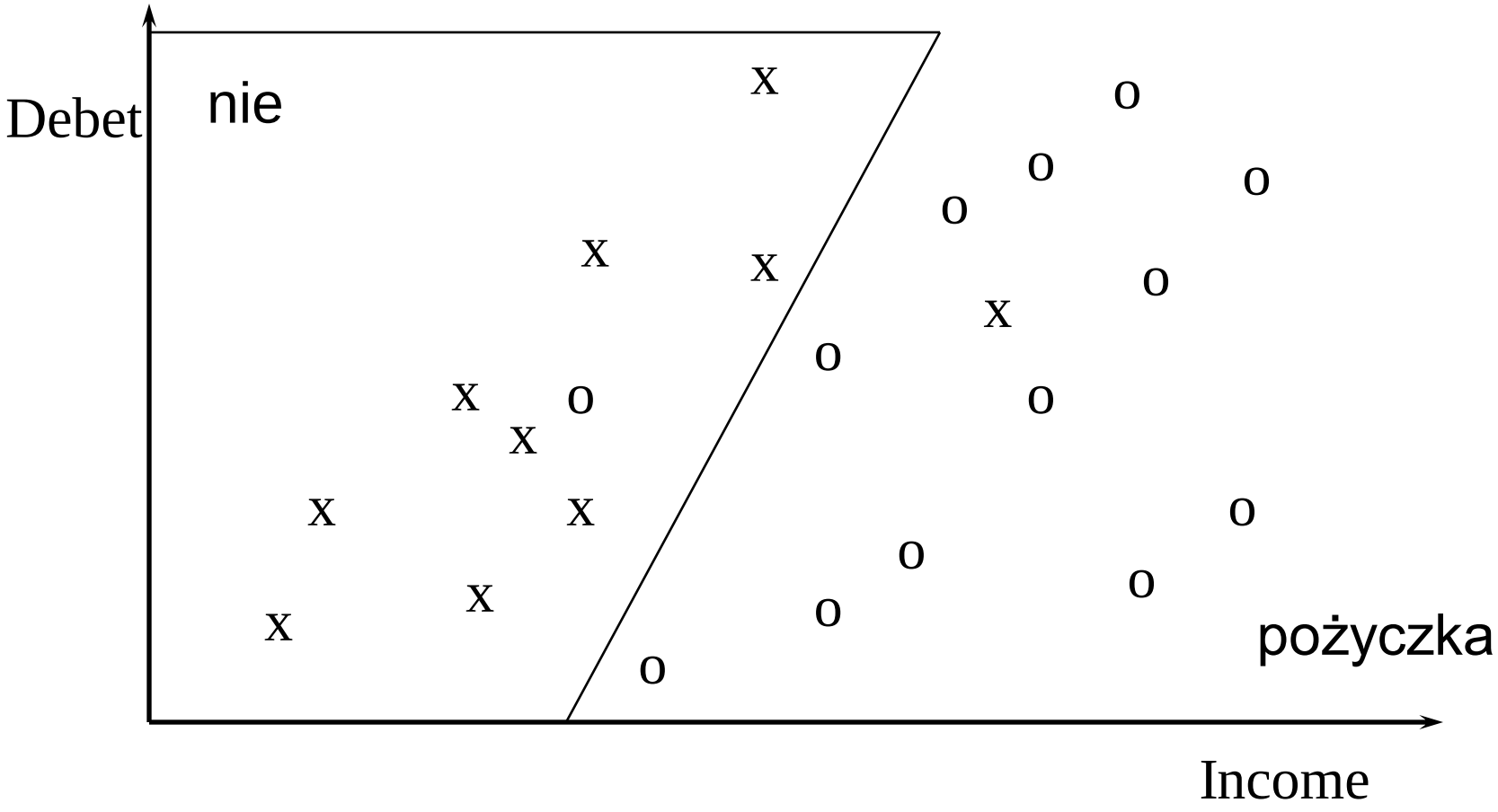

Prosta regresja liniowa

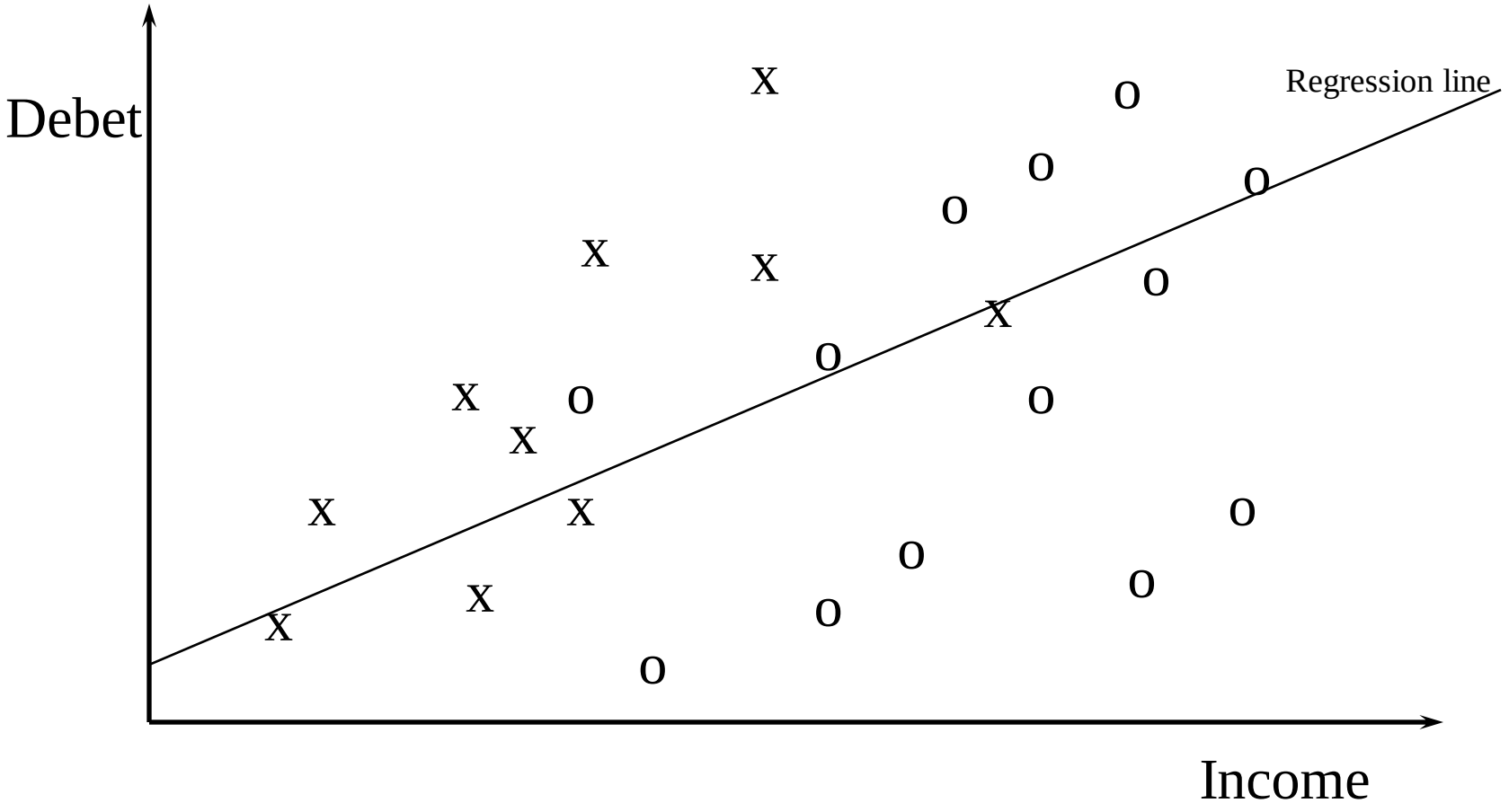

Clustering

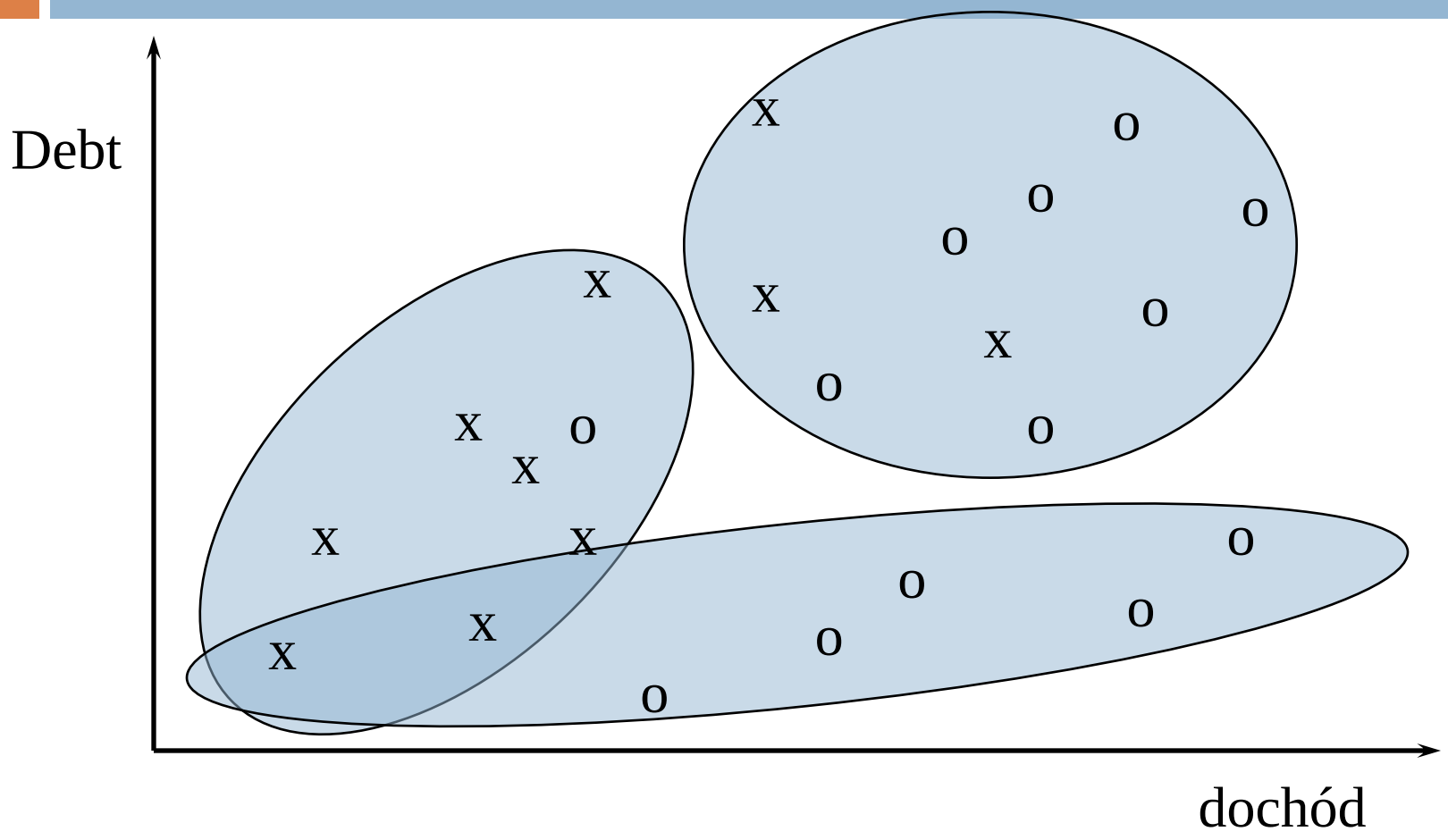

Pojedyńczy próg (cięcie)

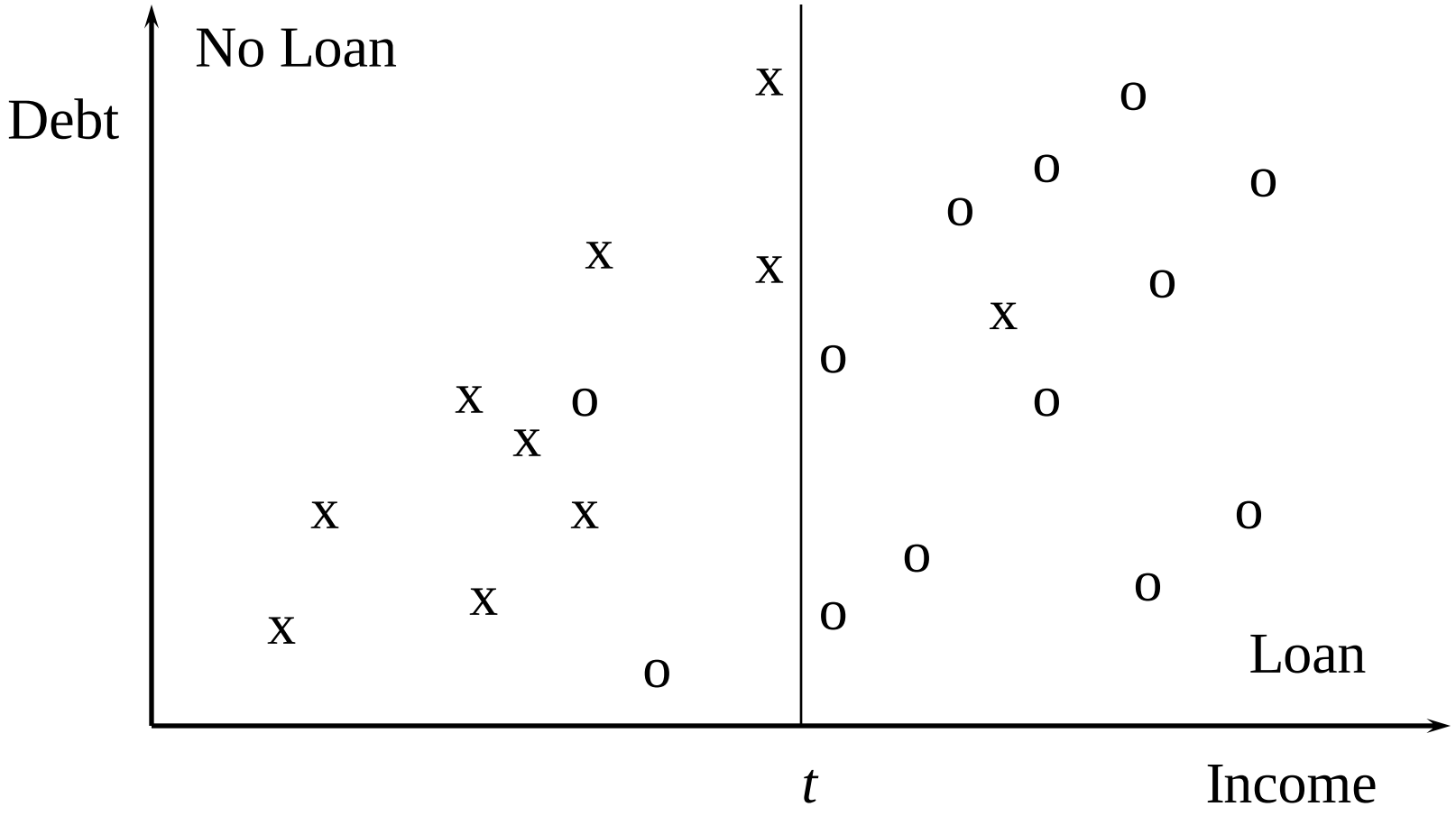

Nieliniowy klasyfikator

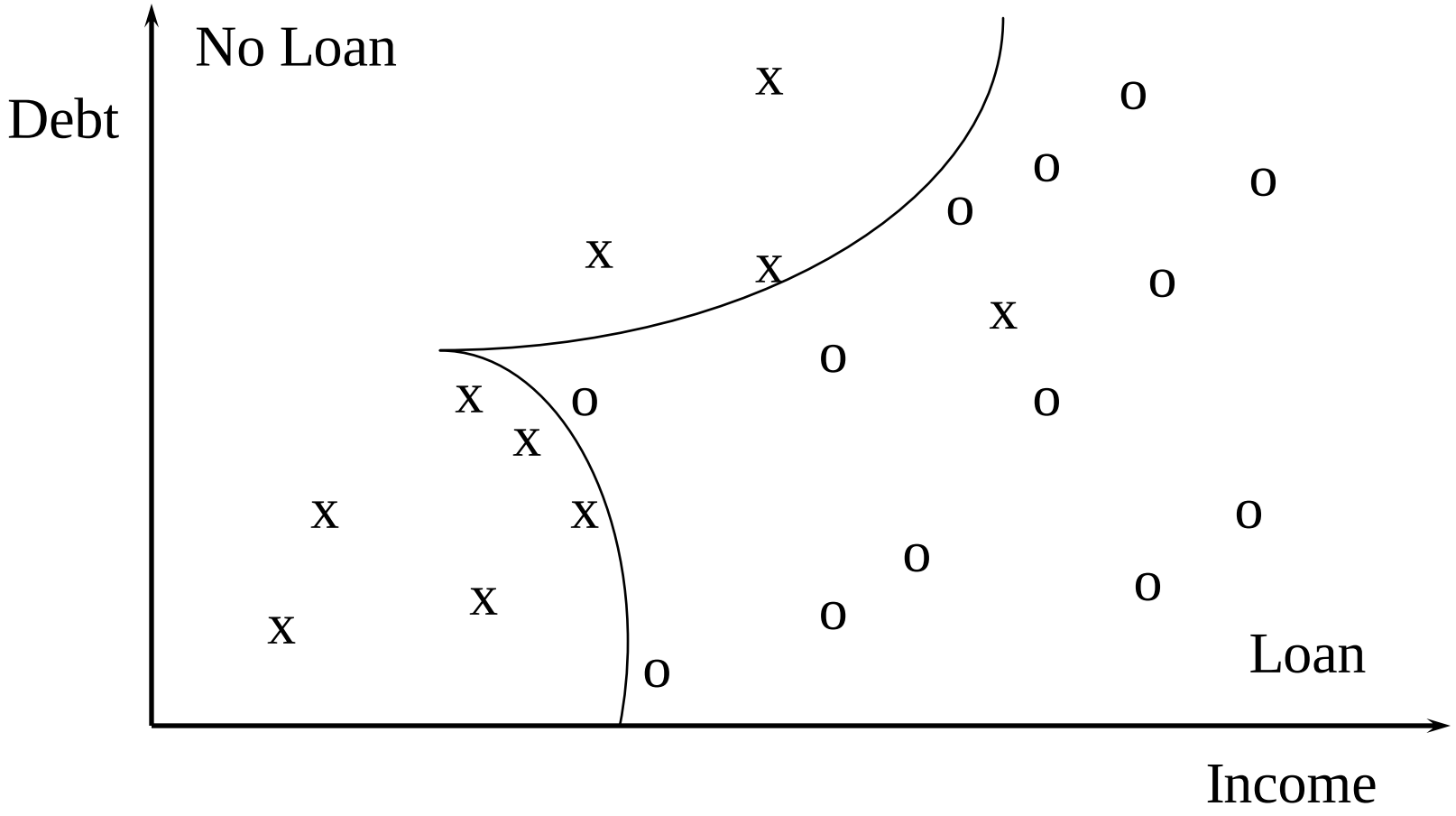

Najbliższy sąsiad

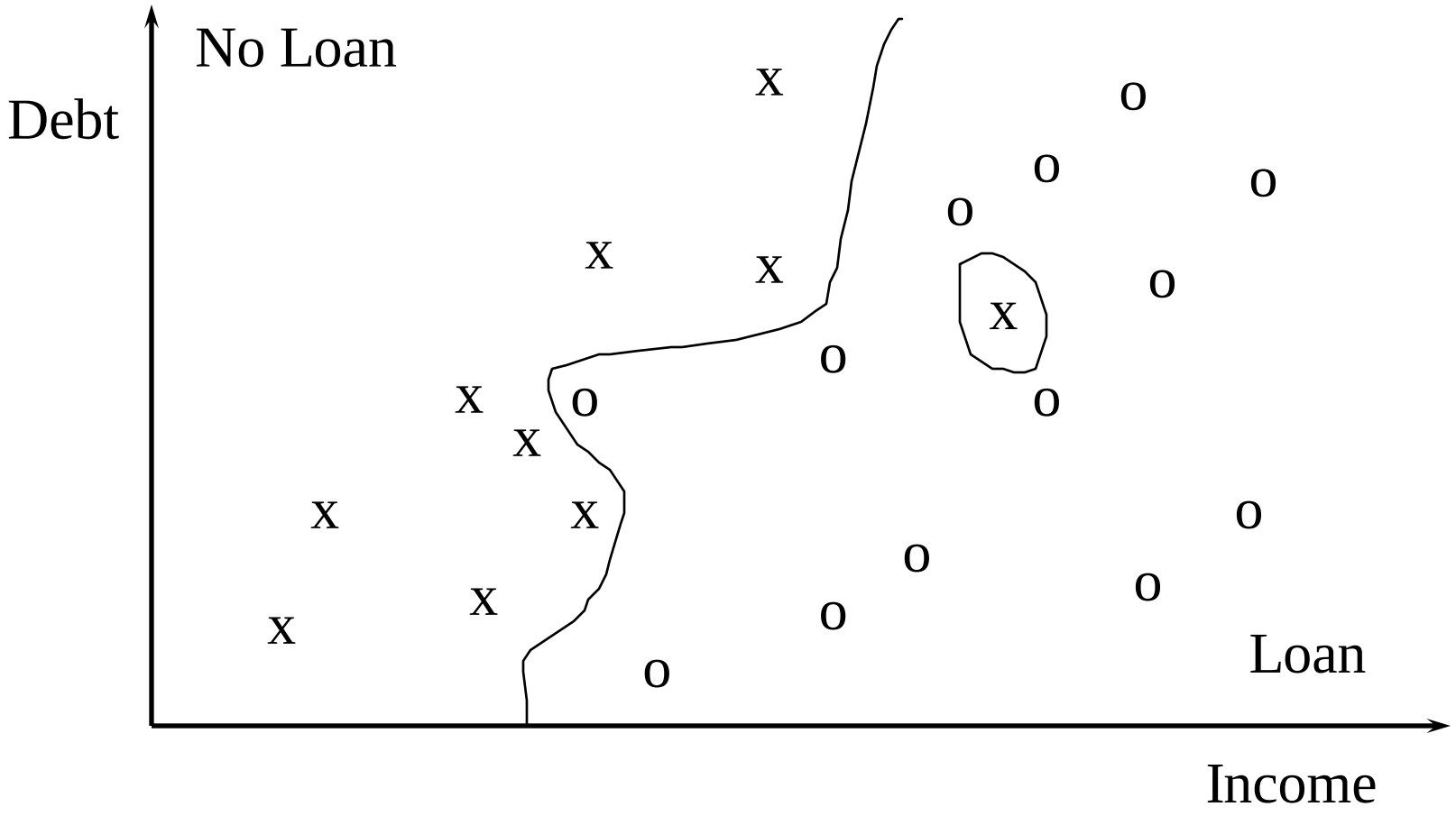

Dziedziny zastosowań dla algorytmów

- Każda technika pasuje tylko do pewnych problemów
- Trudność polega na znalezieniu właściwego sformułowania problemu (dobre pytania)
- Nie ma jeszcze żadnego kryterium, potrzebne jest wyczucie eksperta!!!

Np. drzewa decyzyjne

pasują do	nie pasują do
przestrzeni wielo-wymiarowej	danych, w których podział jest wyznaczony przez wielomian drugiego rzędu
danych opisanych atrybutami różnych typów	

Główne problemy w Data Mining

- Metodologia i interakcja z użytkownikiem
  - Odkrywanie wiedzy różnych typów z danych
  - Interakcja podczas odkrywania na różnych poziomach abstrakcji
  - Prezentacja z wykorzystanie wiedzy dziedzinowej
  - Język zapytań (komunikacja) z systemami data mining
  - Opisywanie i wizualizacja wyników
  - Dane zaszumione i dane niekompletne
  - Ocena wzorców: problem oceniania atrakcyjność wzorca
- Osiągi i skalowalność
  - Efektywność i skalowalność algorytmów data mining
  - Metody przetwarzań równoległych, współbieżnych i inkrementalnych

Główne problemy w Data Mining(2)

- Różnorodność typów danych
  - Obsługa relacyjnych i złożonych typów danych
  - Odkrywania wiedzy z różnorodnych baz danych i globalnego systemu informacji (np. WWW)
- Zastosowania
  - Zastosowanie odkrywanej wiedzy:
    - Narzędzia data mining dla poszczególnych dziedzin
    - Inteligentny system zapytań
    - Sterowanie procesem i podejmowanie decyzji
  - Problem integracji odkrywanej wiedzy z istniejącą wiedzą
  - Chronienie bezpieczeństwa danych, integralność i prywatność.

Bibliografia o KDD

- ***Data Mining: Concepts and Techniques***. J. Han and M. Kamber. Morgan Kaufmann, 2000.
- ***Knowledge Discovery in Databases***. G. Piatetsky-Shapiro and W. J. Frawley. AAAI/MIT Press, 1991.
- ***Data Mining Techniques: for Marketing, Sales and Customer Support***. M. Berry, G. Linoff (Wiley)
- ***Advances in Knowledge Discovery and Data Mining***. U.S. Fayyad, G. Piatetsky-Shapiro, P. Smyth, R. Uthurusamy, AAAI/MIT Press, 1996.
- ***Rough Sets in Knowledge Discovery I & II***. L. Polkowski, A. Skowron (Springer)

KDD w internecie

- Konferencje i czasopisma:
  - Data mining and KDD (SIGKDD member CDROM):
    - Conference proceedings: KDD, and others, such as PKDD, PAKDD, etc.
    - Journal: Data Mining and Knowledge Discovery
  - Database field (SIGMOD member CD ROM):
    - Conference proceedings: ACM-SIGMOD, ACM-PODS, VLDB, ICDE, EDBT, DASFAA
    - Journals: ACM-TODS, J. ACM, IEEE-TKDE, JIIS, etc.
  - AI and Machine Learning:
    - Conference proceedings: Machine learning, AAAI, IJCAI, etc.
    - Journals: Machine Learning, Artificial Intelligence, etc.
  - Statistics:
    - Conference proceedings: Joint Stat. Meeting, etc.
    - Journals: Annals of statistics, etc.
  - Visualization:
    - Conference proceedings: CHI, etc.
    - Journals: IEEE Trans. visualization and computer graphics, etc.
- System WEKA: www.cs.waikato.ac.nz/ml/weka
- Knowledge Discovery Nuggtes: http://www.kdnuggets.com
- Dr K. Thearling http://www.thearling.com
- The Data Mine http://cs.bham.ac.uk/~anp/TheDataMine.html